

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

№ 36.

Београдъ 7. Септембра

1845.

П О З Д Р А В Ъ

УЧЕНИЦИМА СВОЮ БЕОГРАДСКИ ЗАВЕДЕНИЯ, ПРИ-
ЛИКОМЪ ДОЛАЗКА НЬНОВОГЪ, ПОСЛЕ ДВО-МЪ-
СЕЧНОГЪ ОДМОРА, У БЕОГРАДЪ.

Да, хитите, о! премилн друзи, —
Света желя некъ вамъ крила шпри —
Ам' у блага наручїя Музи,
Гди васъ неба чекаю зефири,
Кои жаркостъ пламена
Разганяю паклена.

Похитите, ерь веъ труба Крона, —
Да с' отвори храмъ пресветый, — труби,
Гди не србске славе данасъ трона
Злато-ткана да с' украса руби,
Да се дивн целый светъ,
Каквыи на нъой трепти сплетъ.

За родбиномъ жалость сузе трейте
„Съ Богомъ оstay“ тужномъ при изрѣку,
Младе душе, буйна срца грейте
Светымъ чувствомъ — по светомъ узканку —
„Да за милый треба родъ
„Презрет' свое жизни бродъ.

Ерь онъ жельно на васъ гледа, друзи, —
Кадъ ютреньи куцаю му часи,
Веъ веселимъ песмам' звоне лузи,
Облавваю сређе га таласи, —
Да му руку пружите,
Храму сређе служите.

А райски е: (вечна правда хође)
За родъ само живити и мрети. — — —
Као мунѣ некъ севаю злође,
Там' к' на гробу ипакъ трептят' сплетн, —
Гди кадъ скрїе судбина
За родъ падша Србина.

Ко родъ любви, нѣга вечность любви, —
Вечно живи, кои за родъ живи —
Нити не и времена му зуби,
Нит' вселенски мора сви изливн
Дивный споменъ имена
Збрисат' умна съ камена.....

Хайте! дакле, ерцемъ отворенымъ,
Ам' небесно гди се точи пиђе;
Овымъ знайте, красно зготовльнымъ,
Ваше не се овечити быђе —
Када буде ладный гробъ
Тѣла скрїо вамъ издробъ.

У Београду 1845. год.

А. Деснировиѣъ,
Слушатель философіе.

О Ч О В Е К У,

найблагороднїемъ створу Божиємъ.

Човекъ, поредъ тога, што се за найблагороднїи производъ и стварь Бога, изъ многи нѣму преимущественно придевени свойства почитуе; ничимъ манѣ ипакъ се, скоро реѣи безчувственному по грдной мора пучини таласаюћему се вальку уподобити може, кои се часовидно изъ нѣдара едногъ у други таласа нѣдра по сили и немиру волнїи морски смешитати дае; и зато време часъ брегове морске, часъ пакъ грдне стѣне, сильнымъ нагономъ и бѣсниломъ таласа, поздравляти мора, докъ га и еданпутъ бездна морска, после толяки патня, прогутаемъ своимъ, одъ бѣснила буга свои за навѣки слободнымъ неучини. —

Мы видимо, и изъ посвакидашиѣгъ искусства дознаемо, да човека нужде, бѣде, и разли-

чите непогоде, кое су магновено, често и са животомъ нѣговымъ скопчане, непрестанно стижу, сусретаю, и устопце даноноѣно віаю; па шта іоштѣ више, одѣ нѣжногъ и невиногъ нѣговогъ на овај свѣтъ поява почну, па га уза-стопце тако віаюћи и до мрачногъ гроба прате!!!

О да чудны промѣна и непогода, кое човекъ текъ у овомъ кратковременомъ животу сносити, и съ найвећомъ борбомъ и колебањемъ путуюћи крозъ овај свѣтъ, као мимогредно претрпѣти мора!! Да шта бы онда попамтити и претрпѣти морао, кадѣ бы му се по несрећи, да рекнемъ, животъ са два, три, или више столѣћа подужити могао; кои, башъ и онда, кадѣ помисли да е све избегао, сваке препрече съ пута уклоню, и текъ едино прибѣжиште покоя, за станити се, нашао, ипакъ у віаюће се коло бѣда утрчати мора!!! — Ние дакле неправедно речено: „Свѣтъ е овај обиталиште свію зала.“ —

Но гле! непознаваюћи преизяшность и мудрость намѣре и управе Божіе, како грешимо. А ние л' предивна и непостижима мудрость Божія башъ зато свѣтъ овај обиталиштемъ зала учинила, да намъ вѣчна промѣна живота слаћа, и несравнимо слаћа буде?! Брѣ кадѣ бы ово-земный свѣтъ и животъ оно вѣчно блаженство и нравственный свѣта редѣ, коме мы текъ изъ овогъ временогъ и пуногъ патня живота, приближити се, и са ослобоженѣмъ нужда, бѣда, и различиты непогода, у животу претрпѣны, приединити се жельно тежимо, сажравао; то онда заиста никакве разлике између зла и добра, — коя животъ улаћава — слѣдователно и никакве сладости у вѣчномъ блаженству, као промѣни живота, нити бы познати, нити пакъ райске красоте са узхићеномъ радощу, хвалећи и славећи величество Бога, уживати бы знали. — Дакле све у животу што се намъ догоди, треба равнодушно да сносимо; знаюћи, да правда Божія никогъ, любећегъ такоу, безъ утѣшенія неоставля; и да она више путій, само зато на насъ разновидна зла попушта, да постоянство човека, најблагороднѣгъ створа, у слави и величеству Бога, као саздателя свогъ, позна.

А. Поповићъ.

ДОБРОТА СРЦА.

Войвода одѣ Бургунда, унукъ Лудвига XIV. и престолонаслѣдникъ Французке, кои на жа-

лость како своіомъ благородночувствуюћемъ, тако и нуждаваюћемъ се човечеству у цвѣту младости свое напрасно као цвѣтъ одѣ бѣснующегъ вѣтра одузетъ буде; быо е войвода најотличнѣга срдца и дарованія духа. Као дѣте дао е онъ тому одговараюћа доказателства, кадѣ е єдногъ дана крозъ Версаилске сокаке проходао се. Была е онда година, кадѣ е общта гладъ царствовала. Познало се нѣгово добро срдце, зато се умножи брой нуждаваюћи, кои му наскоро кесу изцрпе, будући су они нѣгове дарове у право узимали; напоследку кадѣ већ никаквы новаца при себи више имао ние, счепна свой орденъ, кога е носіо, изчупа нѣколико драги каменя, и преда ій єдномъ благороднику нѣговы пратиоца са слѣдуюћимъ рѣчма: „Продайте ово, и учините да ово каменъ лебаць буде.“

Шта може краткому животу више важности и достоинства дати, него свое и други срдце орадостити?

А. Н.

ШКОЛА ЛЕПЕЗЕ.

Лепеза е была, а ясадъ е одѣ части іоштѣ за господ е одѣ найвеће важности; ово е єданъ Енглець увидіо и башъ озбиљски предложеніе учиніо, єдну школу лепезе основати, у којој бы младе дѣвојке упутствіе у држаню лепезе имати могле. Онъ е такођеръ єдно савршено теоретическо маневриранѣ лепезе назначіо, кое е сасвимъ войничкому правилу упражняваня подобно, у комъ упутствіе по управителнымъ рѣчма быва: „Лепезу горе! Лепезу ширити! Лепезу затворити! Лепезу доле! „Мичите лепезу!“ При томъ единствено притыскиванѣ руку и прстію, кое е пространо изведено, овде неможемо описати. Найвећа интересира: Мичите Лепезу!“ Брбо се лепеза различнымъ начиномъ, по вољи притяжательке мицати може, одѣ лютине, одѣ стыда, изъ забуне, одѣ страха, одѣ радости, изъ любви и т. д., брбо господ съ лепезомъ тако добро, као и съ очима говорити, плакати, и смѣяти се могу, и ово све изучити ние тако башъ лако; зато опредѣлява реченый Енглець траянѣ упутствія у школы лепезе време за шесть мѣсецій.

Д. Аврамовићъ.

ОДНО ПРИМЪЧАНІЕ ЗА СРБСКУ ЛИТЕРАТУРУ.

(Изъ новина Ost und West.)

Найвише се међу Србима разпростиру забавне књиге; строго учена дѣла немаю у Срба ни мало или врло мало читателя. Ово обстоятелство, показуюће до кога су степена Срби у образованости дошли, и племенито мислеће књижевнике, кои науку несматраю за краву, што їй масломъ провиђа, принуђава, да слѣдую правцу времена по вкусу, и посвећую се забавной литературы. Међутимъ ако у Нѣмачкой стои тужба на скупе књиге, то є противно у Срба. Ђвтина, само да се трошкови печатњ намяре, мора свака књига бити, ако ће читателя да нађе. Подъ овакимъ обстоятелствама честному књижевнику, кои се годи нама знои и мучи, да што честито изда, па ма было то и срећно ураћеный преводъ. Камо какова добытка, да себе и свое зарани, и за даль свое изображеніе средства набави? Жалостно изгледа србска литература! А тому су понайвише криви млади књижевници сами, кои, весели да су крпарію какву издали, осигуравши разпродаю колико є могуће низкомъ цѣномъ, и задовольни малымъ добыткомъ, одма свой литерарный путь подобно ефемерима за свагда затворе; и зато видимо у Срба множину новокрштены имена, али међу тима мало, кои се постоянно и съ озбыльносћу литературы посвећую. Больи књижевници валяло бы да се сложе и оружіемъ критике дилеттантизамъ разтераю и публики больи вкусъ даду, иначе при партайскомѣ положенію утицай имаюћи књижевника ніє ни мыслити, да ће се икада побольшати станъ србске литературе.

А. А.

ОСТРЕГАТЕЛНО-ПОУЧИТЕЛНА УМСТВОВА ВАНЯ СТАРЫ МУДРАЦА.

одъ Ант. Славя.

У колико є свѣтъ неправичанъ, и у колико є јошть више неправична и пристрастна исторія, видисе одтуда, што она поредъ велики мужева, кои имена слави, ненапомянѣ нигди оне мужеве, посредствомъ кои су велики ти мужеви великими постали.

Збогъ тога, што сваки отаць са дѣцомъ своіомъ не поступа онако строго, као што є нѣговъ отаць съ њиме, кваре се напоследку и цѣли народи.

Вольтеръ вели: Рѣчь ова „може бити“, найистинитія є рѣчь у цѣломъ човечіемъ разговору..”

Од како є истина сатиромъ постала, сме сваки истину рећи, али не сатиру.

Савѣте радо примај и слушај, ал' само одъ поштены людій; ерь знај, да ни една змія неможе те тако люто за срце уести, као савѣти отровны ласкателя, и паглени завидльиваца.

И срцемъ и душомъ трудисе да себе лѣпимъ и високимъ наукама обогатишь, ал' не у томъ намѣренію, да са знањемъ твоимъ высокоумствуюћи строножца свезнана другима манѣ ученима као нѣке законе прописуєшь, него да своє владоцу, роду и отечеству на ползу будєшь, и онда ћєшь текъ благородной цѣли одговорити моћи: дѣла твоя некъ те похваляю, а ты се чини и невѣшь.

Овай є свѣтъ за поштена човека читавъ пакао, а за ласкателъ и подлакнице земальскій рай.

Єзикъ мудрога стои у срцу, а срце ветрењика стои на врь єзика.

Паметанъ човекъ у слѣдуюћимъ трима предметима себе упражњава: оставля овај свѣтъ пре, него ће нѣга свѣтъ оставити; приправля себи гробъ пре, него ће у нѣга лећи; и угађа Богу пре, него ће предъ Бога изићи.

Онай пріятель, кои собствену текъ користь у пріятельству предъ очима има, подобанъ є ономе ловцу, кои пшеницу непросиша зато, да птицу нарани, него да є улови. Овакй пріятель могао бы се съ гладнымъ псетомъ сравнити, кое бачену му кошчуру воли, него руку, коя є кость бацила.

И найвѣсегъ тиранна мрзость съ нисхоћеніемъ може се колико толико утолити, али мрзость завидльиваца никоимъ начиномъ: завидльиваць у предмету свое зависти све, што годъ види, наопако види.

НАРОДНА СРБСКА ПЪСМА.

(Саобщію Тодоръ Влавић.)

КРАЛЪВИЊЪ МАРКО ИДЕ КЪ ЦРКВИ ГРАЧАНИЦИ.

Пошетао Кралъвињу Марко
Грачаници цркви на јутрењ.
Ніе Марко на по пута быо:
Сакобіо тридесетъ Турака,
Собомъ воде' три робниѣ младе;
То су Марку быле посестрима.
А кадъ Марко виђе посестрима:
Онъ се одъ нѣи штитомъ одштитуе,
Да га оне небы упознале.
Али оне по штиту познаше
Побратима Кралъвиња Марка.
Па говоре три му посестрима:
„Богомъ брате Кралъвињу Марко!
Знашь ли кадъ си быо у арапске
Допануо руке и тавнице?
Да т' небеше наше старе майке,
Ты бы быо погинуо Марко.“
Кадъ то зачу Кралъвињу Марко,
Жао му се доста учинило;
Пакъ се штитомъ своимъ одштитуе,
И говори Туркомъ яничаромъ:
„Ой Бога вамъ тріестъ яничара!
Пустите ми та три роба млада,
Ил' пустите, ил' за паре дайте.“
Ал' говоре тріестъ яничара:
„Ид' отале каурине Марко?
Юшть намъ ніе тавница допуна,
Заръ е мыслишь тобомъ допунити?“
Неће Марко тога да се мане,
Већ по другій путь вели Турцима:
„Ой Бога вамъ тріестъ яничара!
Пустите ми та три роба млада,
Ил' пустите, ил' за паре дайте.“
Веле нѣму опетъ яничари:
„Ид' отале море лудо Марко!
Юшть намъ ніе тавница допуна,
Заръ е оѣшь тобомъ да допунити?“
Кадъ то зачу Кралъвињу Марко,
Да га Турци све еднако руже,
И молбу му ни мало слушаю:
Разлюти се као гуя люта,
Пакъ потеже коплѣ убонто:
Нѣше біе Турке яничаре;
Онъ ій біе, а шараць му гази,
Сви тридесетъ Турака изсече!

Само оста Панда Арапанца,
Аловитый юнакъ у челостма,
Чуваюћи младе робниѣнице.
Онда Марко притрча и нѣму,
Пакъ са бойнымъ коплѣмъ га удари;
Како га е лако ударіо,
Са црномъ га земљомъ саставіо!
После Марко узе посестрима,
Одведе ій цркви Грачаници,
На јутрењ, на Божию службу.
Марко неће у цркву да иде,
Веће сетањ око цркве ода.
Пыта нѣга старый Игумане:
„Ой Бога ти мой посиныче Марко!
Каква ти е голема неволя,
Те ти сетањ око цркве одашть?“
Ал' говори Кралъвињу Марке:
„Поочиме, стари Игумане!
Када пыташь, право да ти кажемъ:
Дал се могу чисто причестити?
Еръ ютросъ кровь многу проліо самъ.“
Вели нѣму старый Игумане!
„Кажи мени мой посиныче Марко!
Какву си ти ютросъ кровь проліо?“
На то стаде казивати Марко
Све по реду, као што е было.
А кадъ Марко све по реду каза,
Вели нѣму старый Игумане:
„Ти су грѣси теби опроштени,
Ине само они опроштени,
Но одъ Бога іошть си благословлѣнъ,
Што Христово роблѣ ты избави
Одъ погански руку и безчества.
Већ ти иди у біелу цркву,
И у нѣой се можешъ причестити:
Што изсече тріестъ яничара,
Каи а набра зелены ябука;
Што испуи три Христова роба,
Ти сагради три біеле цркве,
До три цркве и три монастыра.“

НОВА КНЪИГА.

*Прости описъ свецелогъ земљопознаня. Една
земљописна књижица за свакогъ, одъ Георгіа Хад-
жића, при ц. к. главно-поштапскомъ чиновничеству
Осечкомъ ц. к. Поште чиновника. У Новомъ Са-
ду 1844. Пислены Екатарине Іанковића вдове. —
На8-ку, стр. VIII, 431.*

Учредникъ Милошъ Поповић.

Издано и печатано у Правителственой Књигопечатни у Београду.